

**Риёзус солиҳийн шарҳи / Ҳаё ва унинг фазилати ҳамда у билан
хулқланишга одатланмоққа тарғиб қилиш ҳақида / 949-ҳадис**

949 - وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ وَأَبِي قَتَادَةَ وَأَبِي إِبْرَاهِيمَ الْأَشْهَلِيِّ عَنْ أَبِيهِ - وَأَبُوهُ صَحَابِيٍّ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ صَلَّى عَلَى جَنَازَةٍ فَقَالَ: «اللَّهُمَّ؛ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا، وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا، وَذَكَرِنَا وَأُنْثَانَا، وَشَاهِدِنَا وَعَائِلِنَا، اللَّهُمَّ؛ مَنْ أَحْيَيْتُهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ عَلَى الْإِسْلَامِ، وَمَنْ تَوَفَّيْتُهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الْإِيمَانِ، اللَّهُمَّ؛ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ، وَلَا تَفْتِنَّا بَعْدَهُ». رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ مِنْ رِوَايَةِ أَبِي هُرَيْرَةَ وَالْأَشْهَلِيِّ، وَرَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ مِنْ رِوَايَةِ أَبِي هُرَيْرَةَ وَأَبِي قَتَادَةَ [د 3201، ت 1024].

قَالَ الْحَاكِمُ: حَدِيثُ أَبِي هُرَيْرَةَ صَحِيحٌ عَلَى شَرْطِ الْبُخَارِيِّ وَمُسْلِمٍ [ك 1/358].

قَالَ التِّرْمِذِيُّ: قَالَ الْبُخَارِيُّ: أَصَحُّ رَوَايَاتِ هَذَا الْحَدِيثِ رِوَايَةُ الْأَشْهَلِيِّ، قَالَ الْبُخَارِيُّ: وَأَصَحُّ شَيْءٍ فِي الْبَابِ حَدِيثُ عَوْفِ بْنِ مَالِكٍ [ت 3/344].

949. Абу Ҳурайра, Абу Қатода, Абу Иброҳим ал-Ашҳалий оталари розияллоҳу анҳумдан ривоят қилинади. Оталари саҳобалардан бўлганлар:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам бир маййитга жаноза ўқиб, шундай дедилар: «Аллоҳуммағфир лиҳаййинаа ва маййитинаа, ва соғийринаа ва кабийринаа, ва закаринаа ва унсаанаа, ва шааҳидинаа ва ғооибинаа. Аллоҳумма ман аҳйайтаху минаа фа аҳйиҳи ʼалал ислаами, ва ман таваффайтаху минаа фатаваффаху ʼалал иймани. Аллоҳумма, лаа тухримнаа ажроҳу, ва лаа тафтиннаа баъдаху».

* Маъноси: «Аллоҳим, тиригимизу ўлигимизни, кичигимизу каттагимизни, эркагу аёлимизни, шоҳидимизу ғойибимизни мағфират қилгин. Аллоҳим, биздан кимни яшатсанг, Исломда яшатгин, биздан кимни вафот қилдирсанг, иймонда вафот қилдиргин. Аллоҳим, бизни унинг ажридан маҳрум қилмагин ва ундан кейин бизни фитнага қўймагин».

Имом Термизий Абу Ҳурайра ва Ашҳалийлардан ривоят қилганлар. Абу Довуд эса, Абу Ҳурайра ва Абу Қатодадан ривоят қилганлар.

Имом Ҳоким: “Абу Ҳурайранинг ҳадиси имом Бухорий ва имом Муслимнинг шартига биноан саҳиҳ”, дедилар.

Имом Термизий айтдилар: Имом Бухорий: “Ушбу ҳадисдаги ривоятларнинг энг саҳиҳи Ашҳалийнинг ривоятидир”, деб яна: “Бу бобдаги энг саҳиҳ нарсаси Авф ибн Моликнинг ҳадисидир”, дедилар.

Шарҳ: Имом Термизийнинг ривоятида аввал Ислом, кейин иймон зикр қилинган. Абу Довуд ривоятида аввал иймон, кейин Ислом зикр қилинган.

Худди ана шу ривоят Ҳанафий мазҳабида жаноза намозидаги дуо этиб қабул қилинган.

Манба: hadis.islom.uz

